

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. március 10.
(OR. en)

7030/22

EF 74
ECOFIN 208
SUSTDEV 54
FSC 5
ENV 203
CLIMA 97
TRANS 134
ENER 84
ATO 14
AGRI 82
AGRIFIN 23
AGRIORG 24
DRS 13
CCG 14
DELECT 40

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. március 10.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	C(2022) 631 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG (EU) .../... FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2022.3.9.) az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendeletnek egyes energiaágazatbeli gazdasági tevékenységek tekintetében, valamint az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendeletnek az ezekre a gazdasági tevékenységekre vonatkozó különös közzétételek tekintetében történő módosításáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a C(2022) 631 final számú dokumentumot.

Melléklet: C(2022) 631 final

Brüsszel, 2022.3.9.
C(2022) 631 final

A BIZOTTSÁG (EU) .../... FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2022.3.9.)

az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendeletnek egyes energiaágazatbeli gazdasági tevékenységek tekintetében, valamint az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendeletnek az ezekre a gazdasági tevékenységekre vonatkozó különös közzétételek tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ JOGI AKTUS HÁTTERE

1.1. Általános háttér és célkitűzések

Az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ (a továbbiakban: taxonómiai rendelet) megalapozza a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységek uniós taxonómiájának létrehozását. A taxonómiai rendelet értelmében ezeknek a gazdasági tevékenységeknek meg kell felelniük a Bizottság által elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban meghatározott technikai vizsgálati kritériumoknak.

A Bizottság 2021. június 4-én elfogadta azt a felhatalmazáson alapuló jogi aktust, amely megállapítja azokat a technikai vizsgálati kritériumokat, amelyek teljesülése esetén egyes gazdasági ágazatok az éghajlatváltozás mérsékléséhez vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájárulnak és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértőnek tekintendők (a továbbiakban: taxonómiai éghajlatügyi FJA).² A Bizottság 2021. július 6-án egy másik felhatalmazáson alapuló jogi aktust is elfogadott, amely a tevékenységüknek az uniós taxonómiához való igazodásával kapcsolatban beszámolásra kötelezett nem pénzügyi és pénzügyi vállalkozások által közzéteendő információk tartalmára, meghatározásának módszertanára és bemutatására vonatkozó szabályokat állapítja meg (a továbbiakban: taxonómiai közzétételi FJA).³

A taxonómiai éghajlatügyi FJA-ban meghatározott technikai vizsgálati kritériumok segítségével a legtöbb ágazatban azonosíthatók azok a gazdasági tevékenységek, amelyek elősegíthetik az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást. A szóban forgó felhatalmazáson alapuló jogi aktus azonban nem terjed ki minden releváns ágazatra és tevékenységre. Kiemelést érdemel, hogy a taxonómiai éghajlatügyi FJA kapcsán nem volt lehetséges dönteni a nukleáris energiáról, mert ahhoz szükség lett volna a nukleáris energia „jelentős károkozás elkerülése” vetületeinek mélyebb értékelésére, amely abban az időszakban még nem állt rendelkezésre.⁴ A földgázzal kapcsolatban a Bizottság bejelentette, hogy a földgáznak az uniós gazdaság dekarbonizációja összefüggésében betöltött szerepe további megfontolást igényel.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

² A Bizottság (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. június 4.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről (HL L 442., 2021.12.9., 1. o.).

³ A Bizottság (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. július 6.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a 2013/34/EU irányelv 19a. vagy 29a. cikkének hatálya alá tartozó vállalkozások által a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozóan közzéteendő információk tartalmának és megjelenítésének meghatározása, valamint az e közzétételi kötelezettségnek való megfelelés módszertanának meghatározása révén történő kiegészítéséről (HL L 443., 2021.12.10., 9. o.).

⁴ Az értékelés további lépéseiben készült dokumentumok, nevezetesen a Közös Kutatócsoport jelentése, az Euratom-Szerződés 31. cikke alapján végzett szakértői felülvizsgálat és az Egészségügyi, Környezeti és Újjonnan Felmerülő Kockázatok Tudományos Bizottsága (SCHEER) felülvizsgálata megtekinthetők a Bizottság internetes oldalain.

Az éghajlatváltozás mérséklésére vonatkozó technikai vizsgálati kritériumok megállapításakor a Bizottságnak a taxonómiai rendelet 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban figyelembe kell vennie és ösztönöznie kell a klímasemleges gazdaságra való jelenleg is zajló szükséges átállást. A Bizottság által a 2021. április 21-i és a 2021. július 6-i közleményében⁵ tett bejelentésnek megfelelően e felhatalmazáson alapuló jogi aktus célja a taxonómiai éghajlatügyi FJA kiegészítése. Az aktus olyan további energiaágazatbeli – konkrétan földgáz- és atomenergi-ágazatbeli – gazdasági tevékenységek tekintetében határozza meg az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó technikai vizsgálati kritériumokat, amelyek a taxonómiai éghajlatügyi FJA-ban nem szerepelnek. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos célkitűzést illetően az aktus követi a taxonómiai éghajlatügyi FJA azon megközelítését, hogy minden gazdasági ágazatnak igazodnia kell az éghajlatváltozás káros hatásaihoz. Ebből kiindulva az aktus megfelelő és következetes technikai vizsgálati kritériumokat határoz meg az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tekintetében a fosszilis eredetű gázokkal foglalkozó ágazat és az atomenergia-ágazat számára. Ugyanakkor a fosszilis eredetű gázok területén olyan meghatározott, az átállást elősegítő tevékenységek esetében, amelyeknek az aktus korlátozott ideig elismeri az éghajlatváltozás mérséklésében betöltött szerepét, e korlátozott idejű elismerés miatt az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tekintetében nem szükséges külön technikai vizsgálati kritériumokat meghatározni. Az egyértelműség kedvéért megjegyezzük, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó „jelentős károkozás elkerülése” technikai vizsgálati kritériumok nem akadályozzák meg azt, hogy egy tevékenység az éghajlatváltozás mérsékléséhez jelentős mértékben hozzájárulónak minősüljön.

Ezen túlmenően a piacok átláthatóságának növelése és a befektetők tájékoztatásának javítása érdekében az aktus a taxonómiai közzétételi FJA módosításával különös közzétételi követelményeket határoz meg a földgáz- és az atomenergia-ágazat számára.

Ahogy az a taxonómiai rendelet körvonalazza, a taxonómia nem csupán a klímasemlegességre és a megújuló energiaforrások hasznosítására irányuló befektetésekre terjed ki. Olyan gazdasági ágazatokat is felölel, amelyek egyértelműen sem nem klímasemlegesek, sem a megújuló energiaforrások hasznosításához nem kapcsolódnak, de bizonyos szigorúan meghatározott feltételek mellett és korlátozott ideig elősegíthetik a fenntartható energiarendszerre való átállást. Ebbe a körbe tartozik a földgáz- és az atomenergiaágazatban végzett gazdasági tevékenység is, amely nem akadályozza a megújuló energiaforrások hasznosításának fejlődését.

1.2. Jogi háttér

Ez a felhatalmazáson alapuló jogi aktus a taxonómiai rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében, 10. cikkének (3) bekezdésében és 11. cikkének (3) bekezdésében foglalt felhatalmazásokon alapul. Az aktus a taxonómiai éghajlatügyi FJA-t módosítja azzal, hogy kiegészíti azt a módosítandó jogi aktusban nem szabályozott egyes földgáz- és atomenergia-ágazatbeli gazdasági tevékenységekre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumokkal. A technikai vizsgálati kritériumok megállapítása a taxonómiai rendelet 19. cikkében foglalt

⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Uniós taxonómia, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás, a fenntarthatósági preferenciák és a vagyonkezelői kötelezettségek: a finanszírozási forrásoknak az európai zöld megállapodás felé történő irányítása, Brüsszel, 2021. április 21., COM(2021) 188 final; a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A fenntartható gazdaságra való átállás finanszírozási stratégiája, Strasbourg, 2021. július 6., COM(2021) 390 final.

követelményeken alapul. Az aktus emellett a taxonómiai közzétételi FJA-t is módosítja azzal, hogy különös közzétételi követelményeket határoz meg a földgáz- és az atomenergia-ágazat számára.

A jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodás⁶ 31. pontjával összhangban ez a felhatalmazáson alapuló jogi aktus egyetlen aktusban tesz eleget két, a taxonómiai rendeletben adott felhatalmazásnak: egyfelől a 10. cikk (3) bekezdésében és a 11. cikk (3) bekezdésében az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tekintetében megállapítandó technikai vizsgálati kritériumokra, másfelől pedig a 8. cikk (4) bekezdésében a nagy nem pénzügyi és pénzügyi vállalkozások által közzéteendő információkra vonatkozóan meghatározottak.

2. AZ AKTUS ELFOGADÁSÁT MEGELŐZŐ KONZULTÁCIÓK

A földgázt illetően a felhatalmazáson alapuló jogi aktus a Bizottság keretei között 2018-ban „a fenntartható finanszírozással foglalkozó technikai szakértői csoport” elnevezéssel létrehozott, különböző magán- és közszektorbeli érdekelteket tömörítő szakértői csoport (a továbbiakban: Technikai Szakértői Csoport) ajánlásaira épül. A Technikai Szakértői Csoport feladata az volt, hogy segítse a Bizottságot az uniós taxonómián alapuló technikai vizsgálati kritériumoknak a Bizottság 2018. májusi jogalkotási javaslataival összhangban és az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek figyelembevételével történő kidolgozásában.

A Technikai Szakértői Csoport 2018 decemberében és 2019 júniusában jelentés formájában közzétette ajánlásainak két időközi változatát. Mindkét jelentés nyilvános véleménynyilvánítási felhívás tárgyát képezte, amelyekre 257, illetve 830 válasz érkezett. Megbízatásának időtartama alatt a Technikai Szakértői Csoport több mint 200 további szakértővel is együttműködött annak érdekében, hogy ajánlásokat dolgozzon ki az éghajlatváltozás mérséklésével és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos technikai vizsgálati kritériumokra vonatkozóan.⁷ A Bizottság emellett 2019 júniusában és 2020 márciusában két találkozót szervezett az érdekeltekkel a Technikai Szakértői Csoport jelentéseivel kapcsolatos vélemények összegyűjtése céljából.

Emellett a földgázra vonatkozó technikai vizsgálati kritériumokat, amelyek eredetileg szerepeltek a taxonómiai éghajlatügyi FJA tervezetében, a Bizottság a 2020. november 20-tól 2020. december 18-ig tartó négyhetes időszakra közzétette a minőségi jogalkotási portálon. A közzétételre 46 591 érdekelt válaszolt. A kritériumokról a Bizottság 2020-ban és 2021-ben a fenntartható finanszírozással foglalkozó tagállami szakértői csoport több ülésén is egyeztetett a tagállami szakértőkkel és az Európai Parlament megfigyelőivel.

Ami a nukleáris energiát illeti, a Technikai Szakértői Csoport ajánlásai ezzel a kérdéskörrel nem foglalkoztak. Bár a Technikai Szakértői Csoport elismerte, hogy az éghajlatváltozás fenntartható csökkentése szempontjából a nukleáris energia segítségével folytatott energiatermelésben nagy lehetőségek rejlenek, nem tudott egyértelmű következtetést megfogalmazni azzal kapcsolatban, hogy az atomenergia hasznosítása nem sérti jelentősen az egyéb környezeti célkitűzéseket, figyelemmel különösen a hulladékkezelésre, a biológiai sokféleséget és a vizeket érő hatásokra, valamint a környezetszennyezés lehetőségére. A testület ennek megfelelően azt javasolta, hogy a kérdéskörben nagy szakértelemmel

⁶ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról (HL L 123., 2016.5.12., 1. o.).

⁷ A fenntartható finanszírozással foglalkozó uniós szakértői csoport technikai jelentése – Taxonomy: Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance (Taxonómia: a fenntartható finanszírozással foglalkozó technikai szakértői csoport zárójelentése), 2020. március.

rendelkező szakértők részvételével kezdődjön részletesebb elemzés a nukleáris energia szerepéről.

Ennek alapján a Bizottság külön eljárást hozott létre a nukleáris energia „jelentős károkozás elkerülése” vetületeinek mélyreható értékelésére. Ennek első szakaszában az Európai Bizottság tudományos szolgálataként és tudásközpontjaként működő Közös Kutatóközpont (JRC) a taxonómiai rendelet és a „jelentős károkozás elkerülése” kritériumok tükrében technikai értékelésnek vetette alá a nukleáris energiát.

A JRC jelentése a következőket állapította meg:

- i. a javasolt technikai vizsgálati kritériumok teljesítése mellett a nukleáris energia jelentős mértékben elősegítheti az éghajlatváltozás mérséklésére vonatkozó célkitűzés teljesítését, és eközben nem sérti jelentősen a taxonómiai rendeletben foglalt négy környezeti célkitűzést;
- ii. a mélységi geológiai tárolók jelenlegi tudásunk szerint nagyon hosszú időtávokra megfelelő és biztonságos lehetőséget adnak a kiegészítő fűtőelemeknek és más nagy aktivitású radioaktív hulladékoknak a bioszférától való elszigetelésére, és az ehhez szükséges technológiák napjainkban már rendelkezésre állnak;
- iii. ahol és amikor a környezeti hatások potenciálisan károsak, már létező műszaki megoldások segítségével megfelelő intézkedések tehetők a hatások megelőzésére vagy következményeik enyhítésére; továbbá
- iv. az Euratom jogi aktusaiban foglalt rendelkezéseknek való megfelelés és az engedélyezési eljárások tiszteletben tartása elegendő bizonyosságot nyújt arra vonatkozóan, hogy a nukleáris energia teljes életciklusa – és azon belül a nukleáris üzemanyagciklus végső szakasza – által az emberre és a környezetre kifejtett hatások a káros szintek alatt maradnak.

A jelentést felülvizsgálták a Tudományos és Műszaki Bizottság által az Euratom-Szerződés 31. cikke alapján kijelölt tagállami sugárvédelmi és hulladékkezelési szakértők, valamint az Egészségügyi, Környezeti és Újonnan Felmerülő Kockázatok Tudományos Bizottsága (SCHEER) szakértői.

Az Euratom-Szerződés 31. cikke szerinti szakértőcsoport kedvezően értékelte a JRC jelentését.⁸ A szakértők egyetértenek a jelentős fő megállapításaival, és néhány észrevételt tesznek olyan kérdésekben, ahol javításra látnak lehetőséget. Például véleményük szerint a meglévő európai jogi keret megfelelő rendszert hozott létre annak biztosításához, hogy az Unióban a munkavállalók, a lakosság és a környezet a lehető legmagasabb szintű védelemben részesüljön. Az Unió kívüli tevékenységet illetően megállapítják, hogy a nemzetközi normák az unióval összehasonlítható szintű védelmet nyújtanak, és megjegyzik, hogy a szóban forgó normáknak való megfelelést érdemes volna beépíteni az érintett tevékenységekre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumokba. Emellett a szakértőcsoport megerősítette a JRC azon álláspontját, hogy a mélységi geológiai tárolók jelenlegi tudásunk szerint megfelelő és biztonságos megoldást kínálnak a nagy aktivitású hulladékok kezelésére, és megjegyezték, hogy az ehhez szükséges technológiák napjainkban már rendelkezésre állnak. A

⁸ A 27 tagállamból érkező 32 szakértő által jegyzett jelentéshez mellékelt különvélemény szerint a JRC jelentésének fókuszából kimaradt egyes kulcsfontosságú kockázatok, például a nukleáris proliferáció vagy a nukleáris energiával összefüggő tevékenységek esetében a taxonómia hatálya alá tartozó más energetikai technológiákhoz képest jóval fontosabb kis valószínűségű, de nagy hatású balesetek vizsgálata. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy e kérdések vizsgálata nem szerepelt a JRC feladatmeghatározásában, mert az értékelés kerete a Technikai Szakértői Csoport eljárásán alapult.

szakértőcsoport a JRC-nek a súlyos balesetek következményeire vonatkozó értékelését is visszaigazolta, de csak korlátozott körben. A testület megjegyezte, hogy a súlyos balesetek további, a JRC által önállóan nem értékelt közvetlen és közvetlen hatásai egyetlen gazdasági tevékenység esetében sem kerültek értékelésre az uniós taxonómia szempontjából. Ez az értékelés már csak azért is fontos lenne, hogy megértsük a súlyos balesetek szélesebb körű hatásait, elvégzése azonban alkalmasint bonyolultabb lehet.

A SCHEER szakértőinek véleménye szerint a JRC jelentésében a nem radiológiai hatások tekintetében megfogalmazott megállapítások és ajánlások összességében átfogónak tekinthetők. A szakértők véleménye szerint ugyanakkor egyes megállapítások további értékelést és adatgyűjtést tennének szükségessé. Úgy ítélik meg különösen, hogy annak megállapítása, hogy a nukleáris energia nem okoz több kárt, mint más energiatermelő technológiák, nem ugyanaz, mint a taxonómiai rendelet szerinti „jelentős károkozás elkerülése” követelmény értékelése. A testület annak a véleményének is hangot adott, hogy a szabályozási keret megléte önmagában nem elegendő az összes felmerülő kockázat enyhítéséhez, és egyes kérdések, köztük különösen a – többnyire az Unió területén kívül végzett – bányászat és dúsítás hatásai kapcsán mélyrehatóbb elemzést szorgalmaztak:

- a nagy aktivitású radioaktív hulladék végleges elhelyezése körüli bizonytalanságok, amelyek további kutatást igényelnek, valamint
- a sugárzás környezeti hatásai, különös tekintettel a vizek és a tengeri erőforrások védelmére.

A nukleáris energiával összefüggő tevékenységekre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumok megállapítása során a Bizottság kellőképpen figyelembe vette a SCHEER észrevételeit. A bányászati és a dúsítási tevékenység nem került bele a felhatalmazáson alapuló jogi aktusba, a többi észrevételt pedig a Bizottság beépítette a technikai vizsgálati kritériumokba.

A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadásának eljárását illetően a Bizottság úgy döntött, hogy a földgázzal összefüggő tevékenységek esetében a következő okokból nem szükséges hatásvizsgálatot végezni:

- az aktus már meghozott szakpolitikai döntéseket hajt végre, és csupán kiegészíti a taxonómiai éghajlatügyi FJA-t,
- a taxonómiai éghajlatügyi FJA a Technikai Szakértői Csoporttól és a fenntartható finanszírozással foglalkozó platformtól kapott tanácsokon alapult, és készült hozzá arányos hatásvizsgálat,
- az aktusba beépíteni tervezett legtöbb tevékenységre vonatkozó kritériumokról már a taxonómiai éghajlatügyi FJA előkészítésével összefüggésben készült hatásvizsgálat, és akkor nyilvános konzultáció is folyt velük kapcsolatban.

A nukleáris energiával összefüggő tevékenységek esetében a Bizottság úgy döntött, hogy a fentiekben bemutatott részletes technikai értékelés miatt hatásvizsgálatot már nem szükséges végezni.

A földgázzal és a nukleáris energiával összefüggő műszaki és szakpolitikai kérdések már a taxonómiai rendelettel kapcsolatos jogalkotási egyeztetések, a Technikai Szakértői Csoport által végzett értékelés és a taxonómiai éghajlatügyi FJA véglegesítésének teljes időtartama alatt nyilvánosan hozzáférhetőek voltak. Ugyanezek a kérdések a tagállamokkal és az Európai Parlamenttel is több ízben megvitatásra kerültek. A szóban forgó tevékenységekről az érdekeltek – a földgáz esetében a taxonómiai éghajlatügyi FJA kapcsán megvitatott választási lehetőségek, a nukleáris energia esetében pedig a JRC jelentése és a szakértői bizottságok

által végzett felülvizsgálatok alapján – nagy mennyiségben adtak visszajelzést a Bizottságnak. Az aktus tervezetének előrehozott nyilvánosságra hozatala valószínűleg befolyásolta volna a piacokat.

A aktus előkészítése tehát nem igényelt további nyilvános konzultációt.

A Bizottság a taxonómiai rendelet 10. cikkének (4) bekezdésével és 11. cikkének (4) bekezdésével, illetőleg 23. cikkének (4) bekezdésével és 24. cikkének (2) bekezdésével összhangban konzultált fenntartható finanszírozással foglalkozó platformmal és a tagállami szakértői csoporttal.

Visszajelzésében a platform több olyan kérdést is felvet, amelynek kapcsán hiányosságokat vagy következetlenségeket lát a taxonómiai rendelethez képest. Emellett a testület megkérdőjelezi azt is, hogy a kritériumok összhangban vannak-e a taxonómiai rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében, 17. cikkében és 19. cikkében meghatározott feltételekkel. A platform amellett érvel, hogy a kérdéses tevékenységeket inkább egy esetleges majdani „közbenső” környezetvédelmi hatáskategóriába kellene besorolni, amellyel kapcsolatban jelenleg folyik a munka a platformon belül. A platform aggályokat fogalmaz meg egyes kritériumok jövőorientáltságát illetően, és bizonytalannak látja, hogy a pénzügyi piac felhasználói hogyan fognak tudni meggyőződni arról, hogy az üzemeltetők betartják a kritériumokat. A platform javaslatai az aktusban foglalt közzétételi és ellenőrzési követelmények egyértelműbbé tételére vonatkoznak.

A visszajelzések visszaigazolják a már jól ismert nézetkülönbségeket. A Bizottság tudomásul veszi a platform, valamint a fenntartható finanszírozással foglalkozó tagállami szakértői csoporttal folytatott konzultáció keretében egyes tagállamok által megfogalmazott azon kritikát, hogy az aktus tervezete sem az éghajlatváltozás mérsékléséhez való jelentős hozzájárulás, sem az egyéb környezeti célkitűzéseket sújtó jelentős károkozás elkerülése terén nincs összhangban a taxonómiai rendelettel. A Bizottság annyiban elutasítja ezt a kritikát, hogy az a jelek szerint azon a feltételezésen alapul, amely egyébként ellentétes a taxonómiai rendelet 10. cikke (2) bekezdésének céljával, hogy nevezetesen az aktusban csak azok a technikai vizsgálati kritériumok szerepelhetnek, amelyek a legnagyobb mértékben segítik elő az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos célkitűzés elérését, és eközben nem vagy csak a lehető legkisebb mértékben sértik az egyéb környezeti célkitűzéseket. A taxonómiai rendelet 10. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján a Bizottságnak azon gazdasági tevékenységek tekintetében kell meghatároznia technikai vizsgálati kritériumokat, amelyeknek jelenleg nincs műszakilag megvalósítható vagy gazdaságilag lehetséges kis szén-dioxid-kibocsátású alternatívája, de amelyek szükségesek a klímasemlegesség felé vezető átálláshoz. A Bizottság más tagállamok azon kritikáit is elutasítja, amelyek szerint a nukleáris energiával összefüggő tevékenységeket a taxonómiai rendelet 10. cikkének nem a (2), hanem az (1) bekezdése alá kellett volna besorolnia. A taxonómiai rendelet 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint azonban az energia előállítása, szállítása, tárolása, elosztása és felhasználása az (EU) 2018/11 irányelv értelmében vett megújuló forrásokból előállított energiára korlátozódik, és a nukleáris energiával összefüggő tevékenységek a 10. cikk (1) bekezdésének b)–i) pontjának kategóriába sem tartoznak. A Bizottság ugyanakkor az egyértelműség és a használhatóság javítása érdekében célzott módon kiigazította a technikai vizsgálati kritériumokat és a közzétételi és az ellenőrzési követelményeket. E helyütt hasznos felidézni, hogy az uniós taxonómia értelmében fenntartható gazdasági tevékenységnek nem minősülő tevékenység nem feltétlenül káros tevékenység.

3. A FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ JOGI AKTUS JOGI ELEMEI

A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására való felhatalmazásokat a taxonómiai rendelet 8. cikkének (4) bekezdése, 10. cikkének (3) bekezdése és 11. cikkének (3) bekezdése tartalmazza.

Az 1. cikk a taxonómiai éghajlatügyi FJA módosításait tartalmazza.

A 2. cikk a taxonómiai közzétételi FJA módosításait tartalmazza.

A 3. cikk meghatározza a felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálybalépésének napját és alkalmazásának kezdőnapját.

E rendelet I. melléklete a taxonómiai éghajlatügyi FJA I. mellékletének módosításait tartalmazza.

E rendelet II. melléklete a taxonómiai éghajlatügyi FJA II. mellékletének módosításait tartalmazza.

E rendelet III. melléklete egy új XII. melléklettel egészíti ki a taxonómiai közzétételi FJA-t

A BIZOTTSÁG (EU) .../... FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2022.3.9.)

az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendeletnek egyes energiaágazatbeli gazdasági tevékenységek tekintetében, valamint az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendeletnek az ezekre a gazdasági tevékenységekre vonatkozó különös közzétételek tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁹ és különösen annak 8. cikke (4) bekezdésére, 10. cikke (3) bekezdésére és 11. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben¹⁰ meghatározott technikai vizsgálati kritériumok több olyan gazdasági ágazatra és tevékenységre kiterjednek, amelyek elősegíthetik az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós célok elérését. E gazdasági ágazatok és tevékenységek kiválasztása annak alapján történt, hogy mekkora részarányt képviselnek a teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátáson belül, illetve hogy milyen mértékben képesek bizonyítottan az üvegházhatásúgáz-kibocsátások elkerülésére, csökkentésére vagy elnyelésére. Emellett a kiválasztott gazdasági ágazatok és tevékenységek bizonyítottan képesek arra, hogy a kibocsátások elkerülését, csökkentését vagy elnyelését más gazdasági ágazatok és tevékenységek számára lehetővé tegyék, vagy pedig arra, hogy biztosítsák a kibocsátások hosszú távú tárolását más ágazatok és tevékenységek számára.
- (2) A teljes energiafelhasználásnak az Unión belüli közvetlen üvegházhatásúgáz-kibocsátás mintegy 75 %-a tudható be. Emiatt az energiaágazat alapvető szerepet játszik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás további csökkentésében. Ennek megfelelően az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott technikai vizsgálati kritériumok az energiaellátási lánchoz kapcsolódó gazdasági ágazatok és tevékenységek széles körére kiterjednek, a különböző forrásokból folytatott villamosenergia- vagy hőtermeléstől az átviteli és az elosztóhálózatokon át a tárolásig, valamint a hőszivattyúig és a biogáz- és a bioüzemanyag-előállításig. Az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelet ugyanakkor nem állapít meg

⁹ HL L 198., 2020.6.22., 13. o.

¹⁰ A Bizottság (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. június 4.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről (HL L 442., 2021.12.9., 1. o.).

technikai vizsgálati kritériumokat a fosszilis eredetű gázokon és az atomenergián alapuló ágazatok számára, annak ellenére, hogy ezek az ágazatok elősegíthetik az Unió gazdaságának dekarbonizációját.

- (3) A Bizottság 2021. április 21-i „Uniós taxonómia, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás, a fenntarthatósági preferenciák és a vagyongazdálkodási kötelezettségek: a finanszírozási forrásoknak az európai zöld megállapodás felé történő irányítása” című és 2021. július 6-i „A fenntartható gazdaságra való átállás finanszírozási stratégiája” című közleményében foglaltak szerint a Bizottság a fosszilis eredetű gázokból folytatott energiatermelésre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumok megállapítását azért halasztotta későbbre, hogy elvégezhesse a szükséges további technikai értékeléseket, különös tekintettel a fosszilis eredetű gázoknak a gazdaság dekarbonizációjában betöltött, az átállást elősegítő szerepére.¹¹ A Bizottság emellett az atomenergia-termelésre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumok megállapítását szintén későbbre halasztotta annak érdekében, hogy megvárja a 2020-ban annak meghatározása érdekében indított mélyreható szakértői értékelés eredményeit, hogy a nukleáris életciklus, konkrétan pedig a nukleáris hulladék összegegyeztethetőnek tekinthető-e az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikkében foglalt azon követelménnyel, hogy a tevékenység nem sérthet jelentősen más környezeti célkitűzéseket. Ezen értékelések tükrében fel kell ismerni, hogy a fosszilis eredetű gázokból és az atomenergia segítségével folytatott energiatermelés elősegítheti az Unió gazdaságának dekarbonizációját.
- (4) Az (EU) 2020/852 rendelet 10. cikkének az átállást elősegítő gazdasági tevékenységekre vonatkozó (2) bekezdésével összhangban meg kell állapítani a fosszilis eredetű gázok hasznosításával folytatott villamosenergia-termelésre, nagy hatásfokú kapcsolt villamosenergia- és hő- vagy hűtésenergia-termelésre, valamint hatékony távfűtő/távhűtő rendszereken belüli hő- vagy hűtésenergia-termelésre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumokat azon esetek tekintetében, amikor a fosszilis eredetű gázokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás egy megfelelően megválasztott küszöbérték alatt van. Emellett azon esetek tekintetében is meg kell állapítani technikai vizsgálati kritériumokat a fosszilis eredetű gázoknak a villamosenergia-termelésben, a nagy hatásfokú kapcsolt villamosenergia- és hő- vagy hűtésenergia-termelésben, valamint a hatékony távfűtő/távhűtő rendszereken belüli hő- vagy hűtésenergia-termelésben történő felhasználására vonatkozóan, amelyekben a villamosenergia-termelés, a nagy hatásfokú kapcsolt villamosenergia- és hő- vagy hűtésenergia-termelés, illetőleg a hatékony távfűtő/távhűtő rendszereken belüli hő- vagy hűtésenergia-termelés azért nem teljesíti még a megfelelő küszöbértéket, mert – a klímasemleges energia alkalmazása és a már jelenleg is kis szén-dioxid-kibocsátású gazdasági tevékenységekre és ágazatokra irányuló további beruházások mellett – az átálláshoz olyan gazdasági tevékenységekben és ágazatokban is szükség van az üvegházhatásúgáz-kibocsátás jelentős csökkentésére, amelyekben nem állnak rendelkezésre műszakilag megvalósítható és gazdaságilag lehetséges kis szén-dioxid-kibocsátású alternatívák. Mindezeket a gazdasági tevékenységeket az (EU) 2020/852

¹¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Uniós taxonómia, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás, a fenntarthatósági preferenciák és a vagyongazdálkodási kötelezettségek: a finanszírozási forrásoknak az európai zöld megállapodás felé történő irányítása, 2021. április 21., COM(2021) 188 final; a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A fenntartható gazdaságra való átállás finanszírozási stratégiája, 2021. július 6., COM(2021) 390 final.

rendelet 10. cikkének (2) bekezdése értelmében az átállást elősegítő tevékenységek kell minősíteni, tekintettel arra, hogy nem minden esetben állnak kereskedelmileg rendelkezésre az energiaigény folyamatos és megbízható kielégítéséhez szükséges léptékben műszakilag megvalósítható és gazdaságilag lehetséges kis szén-dioxid-kibocsátású alternatívák. A villamosenergia-termelés esetében különösen meg kell határozni egy, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás közvetlen korlátozásával szemben alkalmazható alternatívát. Ennek keretében azt kell megkövetelni, hogy a létesítmények hasonló eredményeket érjenek el egy húszéves időtartamon belül, például azáltal, hogy korlátozzák az üzemórák számát, vagy korábbra hozzák a megújuló vagy kis szén-dioxid-kibocsátású gázokra való áttérés időpontját. A technikai vizsgálati kritériumoknak elő kell segíteniük a kibocsátásintenzív energiaforrások, köztük a szilárd fosszilis tüzelőanyagok alkalmazásának csökkentését. Emellett az (EU) 2020/852 rendelet 10. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a), b) és c) pontjában foglalt követelmények teljesítése érdekében a fosszilis eredetű gázokkal kapcsolatos technikai vizsgálati kritériumoknak biztosítaniuk kell annak kellő igazolását, hogy ugyanaz az energiatermelő kapacitás nem hozható létre megújuló energiaforrásokra alapozva, továbbá garantálniuk kell, hogy minden létesítmény esetében hatékony, az adott ágazat legjobb teljesítménymutatóival összhangban lévő tervek készüljenek a megújuló energiaforrásokra vagy a kis szén-dioxid-kibocsátású gázokra való, meghatározott időpontig teljesítendő átállásra. Végezetül a technikai vizsgálati kritériumoknak időben lehatárolt módon kell elismerniük ezeknek a tevékenységeknek a dekarbonizációban betöltött szerepét.

- (5) A megújuló energiaforrásokra alapvető szerep hárul az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi céljainak elérésében. Ennek megfelelően az uniós energiapiacra a megújuló energiaforrások és a tiszta energia iránt jelentkező kereslet kielégítése érdekében fokozódniuk kell a megújuló energiaforrásokra irányuló beruházásoknak.
- (6) A nukleáris energiával összefüggő tevékenységek kis szén-dioxid-kibocsátással járnak, nem minősülnek az (EU) 2020/852 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének a) pontjában hivatkozott (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹² 2. cikke második bekezdésének 1. pontja értelmében megújuló energiaforrásokból előállított energiának, és nem tartoznak az (EU) 2020/852 rendelet említett rendelkezésének b)–i) pontjában felsorolt gazdasági tevékenységtípusok közé. Ezeket a nukleáris energiával összefüggő gazdasági tevékenységeket az (EU) 2020/852 rendelet 10. cikkének (2) bekezdése alapján kell minősíteni, tekintettel arra, hogy nem áll rendelkezésre az energiaigény folyamatos és megbízható kielégítéséhez szükséges léptékben műszakilag megvalósítható és gazdaságilag lehetséges kis szén-dioxid-kibocsátású alternatíva. Emellett a fenntartható finanszírozással foglalkozó technikai szakértői csoport 2020. márciusi zárójelentése¹³ szerint „a nukleáris energiatermelés közel zéró üvegházhatásúgáz-kibocsátással jár az energiatermelési fázisban”, és „a nukleáris energiának az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló célkitűzések teljesítéséhez való jelentős hozzájárulására vonatkozó adatok széles körűek és egyértelműek voltak”. Ezen túlmenően több tagállam az éghajlat-politikai céljainak –

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

¹³ A technikai szakértői csoport jelentése a következő internetcímen tekinthető meg: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf

köztük az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és rendelet¹⁴ szerint 2050-ig elérendő dekarbonizációs céljának – teljesítése érdekében a megújuló energiaforrások mellett a nukleáris energiával is számol. Végezetül a stabil alapterhelés kielégítésével az atomenergia elősegíti a szakaszosan rendelkezésre álló megújuló energiaforrások hasznosítását, és – az (EU) 2020/852 rendelet 10. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt követelménnyel összhangban – nem akadályozza azok fejlődését. Ezért a nukleáris energiával összefüggő tevékenységeket úgy kell tekinteni, hogy teljesítik az (EU) 2020/852 rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményeket.

- (7) A szakértők által elvégzett tudományos felülvizsgálat¹⁵ megállapításai szerint a nukleáris energiával összefüggő gazdasági tevékenységekre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumoknak biztosítaniuk kell, hogy a nukleáris hulladék hosszú távú ideiglenes tárolásához és végleges elhelyezéséhez társuló potenciális kockázatok miatt ne sérüljenek jelentős mértékben az egyéb környezeti célkitűzések. A szóban forgó technikai vizsgálati kritériumoknak ezért a nukleáris biztonság, a sugárvédelem és a radioaktív hulladék kezelése területén az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés (a továbbiakban: Euratom-Szerződés) és az annak alapján elfogadott jogi aktusok, köztük különösen a 2009/71/Euratom irányelv¹⁶ követelményein alapuló legmagasabb szintű standardokat kell tükrözniük. Az említett irányelv magas szintű nukleáris biztonsági célkitűzéseket határoz meg minden nukleáris létesítményre vonatkozóan, azok teljes életciklusára kiterjedően, egyaránt ideértve a hely megválasztását, a tervezést, az építést, az üzembe helyezést, az üzemeltetést és a leszerelést. Az irányelv jelentős előrelépést irányoz elő különösen az új reaktorok biztonsági szempontú tervezését illetően, ideértve az úgynevezett továbbfejlesztett harmadik generációs reaktorokat is, amelyek esetében – a legújabb nemzetközi biztonsági követelmények figyelembevételével – a mindenkor legkorszerűbbnek számító ismereteket és műszaki megoldásokat kell alkalmazni. Az irányelvben foglalt követelmények lehetővé teszik a nukleáris biztonságra vonatkozó célkitűzések eredményes gyakorlati megvalósítását, ennek keretében pedig a mélységben tagolt védelem elvének alkalmazását és a hatékony biztonsági kultúra érvényesülését. A szóban forgó követelmények biztosítják a szélsőséges emberi eredetű és természeti veszélyek – például földrengések és árvizek – hatásainak minimalizálását, valamint a normálistól eltérő üzemállapotok, a meghibásodások és az ellenőrző rendszerek üzemkiesésének megelőzését, és ennek érdekében egyebek mellett védőszerkezetek, valamint tartalék hűtő- és áramellátó rendszerek alkalmazását írják elő.
- (8) A piacon beszerezhetővé váltak olyan balesetálló nukleáris fűtőelemek, amelyek kiegészítő védelmet nyújtanak a nukleáris üzemanyag vagy a reaktor alkotóelemeinek szerkezeti károsodását okozó balesetekkel szemben. E közelmúltbeli műszaki fejlemények figyelembevételével érdekében a technikai vizsgálati kritériumoknak – az

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete¹⁴ (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet – HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

¹⁵ Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjának (JRC) jelentése: Technical assessment of nuclear energy with respect to the ‘do no significant harm’ criteria of Regulation (EU) 2020/852 (‘Taxonomy Regulation’) (A nukleáris energia technikai értékelése az (EU) 2020/852 rendelet [taxonómiai rendelet] szerinti „jelentős károkozás elkerülése” kritériumok tükrében), megtekinthető a következő internetcímen: https://ec.europa.eu/info/file/210329-jrc-report-nuclear-energy-assessment_en

¹⁶ A Tanács 2009/71/Euratom irányelve (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról (HL L 172., 2009.7.2., 18. o.).

Unión belüli engedélyezés figyelembevétele mellett – követelményként kell tartalmazniuk ezen üzemanyagtípus alkalmazását.

- (9) Folyamatban vannak világszinten olyan kutatási-fejlesztési tevékenységek, amelyek célja egyebek mellett a zárt üzemanyagcikluson vagy az önszaporító üzemanyagon alapuló, a nagy aktivitású radioaktív hulladék képződését minimalizáló új reaktortechnológiák kifejlesztése (a továbbiakban: negyedik generációs reaktorok). Bár ezek a negyedik generációs reaktorok kereskedelmileg még nem életképesek, a dekarbonizációra és a radioaktív hulladék minimalizálására vonatkozó célkitűzések elérésének elősegítésében játszott potenciális szerepük miatt helyénvaló rájuk vonatkozóan is technikai vizsgálati kritériumokat megállapítani.
- (10) Dekarbonizációs céljainak elérése érdekében több tagállam is tervezi a nukleáris energia hasznosítását. A Bizottság által értékelt forgatókönyvek a dekarbonizált energiarendszert jelentős részben a megújuló forrásból előállított energia segítségével érik el, de az energiaforrások között emellett – a jelenlegi szintekhez mérten stabil telepített kapacitással – a nukleáris energia is jelen van. Mivel a jelenleg üzemelő nukleáris létesítmények öregednek, üzemidejüket biztonsági továbbfejlesztésekkel ki kell terjeszteni, illetőleg az elavult létesítményeket újonnan épített nukleáris létesítményekkel ki kell váltani. Ennek a folyamatos tevékenységnek biztosítania kell, hogy az energiarendszer 2050-re és azon túlra tervezett dekarbonizációjához szükség szerint rendelkezésre álljon a megfelelő termelőkapacitás. Ennek megfelelően mind 2050-ig, mind azt követően jelentős beruházásoknak kell irányulniuk a nukleáris energia területére. Biztosítani kell, hogy az új atomerőművek a műszaki fejlődésnek köszönhetően rendelkezésre álló mindenkori legkorszerűbb műszaki megoldásokat alkalmazzák. Az új atomerőművekre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumoknak ennek megfelelően meg kell követelniük minden egyes beruházási projekt rendszeres felülvizsgálatát, valamint azt, hogy a figyelembe vett műszaki paraméterek a folyamatos kutatási-fejlesztési tevékenység és technológiai korszerűsítés nyomán rendelkezésre álló legjobb elérhető műszaki megoldásokat tükrözzék. Konkrét határidőket kell kitűzni annak biztosítására, hogy a fenntartható dekarbonizációval összeegyeztethető új műszaki megoldások a hozzáférhetővé válásuk után ténylegesen is bevezetésre kerüljenek.
- (11) Az Euratom-Szerződés II. melléklete és a 2587/1999/Euratom tanácsi rendelet¹⁷ megállapítja, hogy az atomenergia területén a beruházásokat mely küszöbértékek és egyéb követelmények teljesülése esetén kell bejelenteni a Bizottságnak. Annak érdekében, hogy a taxonómia céljainak teljesülése mellett az Euratom-jog elvei és követelményei – egyebek mellett a nukleáris biztonságra vonatkozó célkitűzések tekintetében is – a lehető legnagyobb mértékben érvényesülhessenek, meg kell követelni, hogy ezeket a beruházásokat a Bizottság attól függetlenül véleményezze, hogy az adott beruházás az Euratom-Szerződés II. melléklete és a 2587/1999/Euratom rendelet szerinti bejelentési kötelezettség hatálya alá tartozik-e, vagy sem. Ugyanebből az okból elő kell írni továbbá az (EU) 2020/852 rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében és 17. cikkében foglalt rendelkezések és a Bizottság véleményében azonosított technikai vizsgálati kritérium alkalmazásával összefüggésben felmerülő kérdések kielégítő tisztázását.

¹⁷ A Tanács 2587/1999/Euratom rendelete (1999. december 2.) az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 41. cikkének megfelelően a Bizottsággal közlendő beruházási projektek meghatározásáról (HL L 315., 1999.12.9., 1. o.).

- (12) Az új nukleáris termelőkapacitásokra irányuló beruházások hosszú átfutási idejét figyelembe véve egyes kiválasztott meglévő nukleáris létesítmények üzemidejének kiterjesztése támogathatja közép- és hosszú távon az energiarendszer dekarbonizációját. A kiterjesztésre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumoknak azonban meg kell követelniük azokat a módosításokat és biztonsági továbbfejlesztéseket, amelyek biztosítják, hogy az érintett nukleáris létesítmények megfeleljenek az elérhető legmagasabb szintű biztonsági normáknak, és maradéktalanul teljesítsék az Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusokban a biztonsági célkitűzésekkel összefüggésben meghatározott követelményeket.
- (13) Tekintettel a várható tudományos és technológiai fejlődésre, a tagállami illetékes hatóságok által az alkalmazandó nemzeti joggal összhangban egy meghatározott időpontig jóváhagyott, az elérhető legjobb technológiákat alkalmazó új nukleáris létesítmények építésére és biztonságos üzemeltetésére irányuló beruházásokra olyan technikai vizsgálati kritériumoknak és határidőknek kell vonatkozniuk, amelyek ösztönzik a zárt üzemanyagcikluson vagy az önszaporító üzemanyagon alapuló negyedik generációs reaktorok fejlesztését és – amint kereskedelmi szempontból lehetségessé válik – jövőbeli használatát. Ezeket a határidőket a szóban forgó technológiák fejlesztésének eredményei tükrében megfelelő módon felül kell vizsgálni.
- (14) Az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó technikai vizsgálati kritériumoknak biztosítaniuk kell, hogy a gazdasági tevékenységek ne sértsenek jelentősen egyetlen más környezeti célkitűzést sem. Konkrétan a nukleáris energiával összefüggő gazdasági tevékenységek esetében az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke (1) bekezdése d) pontjának iii. albekezdésével összhangban biztosítani kell, hogy a hulladék végleges elhelyezése ne okozzon jelentős hosszú távú környezetkárosodást. Ezért helyénvaló a technikai vizsgálati kritériumok között konkrét követelményeket meghatározni egy-egy – különálló vagy egymással kombinált – radioaktívulladék-kezelési és nukleáris leszerelési alapra vonatkozóan, összhangban azzal az elvvel, hogy a hulladéktermelőnek felelősséget kell viselnie a hulladékkezelés költségéért, továbbá a radioaktív hulladék minden típusa esetében megkövetelni a végleges elhelyezésre szolgáló működő létesítmények meglétét, és ezáltal megelőzni, hogy a radioaktív hulladékot a végleges elhelyezés céljából harmadik országokba exportálják. Több tagállamban a kis és a közepes aktivitású radioaktív hulladékot már jelenleg is földfelszínközeli létesítményekben helyezik el véglegesen, és e földfelszínközeli létesítmények évtizedeken át tartó üzemeltetése során jelentős tapasztalat és know-how gyűlt össze a hulladékkezelés terén. A nagy aktivitású radioaktív hulladék és a kiégett fűtőelemek esetében a szakértők napjainkban világszerte széles körben egyetértenek abban, hogy a hulladéknak tekintett nagy aktivitású radioaktív hulladék és kiégett fűtőelemek kezelésének végpontjaként a legbiztonságosabb és legfenntarthatóbb megoldást a mélységi geológiai elhelyezés adja. A tagállamoknak – miközben továbbra is felelősséget viselnek a területükön képződő kis, közepes és nagy aktivitású radioaktív hulladék kezelésére vonatkozó politikájukkal kapcsolatban – a nemzeti szakpolitikáikban és különösen a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladék kezelésére vonatkozó, a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok valamennyi típusára és azoknak a keletkezéstől a végleges elhelyezésig tartó teljes élettartamára kiterjedő nemzeti programjukban foglalkozniuk kell a végleges elhelyezés különböző lehetőségeinek tervezésével és megvalósításával. A nemzeti programok tartalmát a

2011/70/Euratom irányelv¹⁸ határozza meg, és ez az irányelv rendelkezik azokról a fő teljesítménymutatókról is, amelyek lehetővé teszik az előrehaladás átlátható nyomon követését. A tagállamoknak rendszeresen jelenést kell tenniük a Bizottság számára a nemzeti programjuk végrehajtásában elért előrehaladásról. A tagállamok 2021. évi jelentései arról tanúskodnak, hogy jelentős előrehaladást sikerült elérni az Unió területén megvalósuló első mélységi geológiai tárolók létrehozásában. Egyre inkább rendelkezésre állnak olyan reális megoldások, amelyek segítségével a tagállamok 2050-ig létrehozhatnak és üzemeltethetnek ilyen létesítményeket. Ezért egy erre vonatkozó követelménynek a technikai vizsgálati kritériumok közötti meghatározása biztosítja a környezetnek okozott jelentős kár elkerülését.

- (15) Szükséges, hogy a nem pénzügyi és a pénzügyi vállalkozások nagyfokú átláthatóságot biztosítsanak a befektetők számára a technikai vizsgálati kritériumok hatálya alá tartozó, a fosszilis eredetű gázokkal és a nukleáris energiával összefüggő tevékenységekre irányuló befektetéseikkel kapcsolatban. Ezen átláthatóság biztosításához a pénzügyi és a nem pénzügyi vállalkozások számára különös közzétételi követelményeket kell meghatározni. A befektetők felé közzétett információk összehasonlíthatóságának biztosítása érdekében a kérdéses információkat egy olyan tábla segítségével kell bemutatni, amely egyértelműen jelzi, hogy a fosszilis eredetű gázokkal és a nukleáris energiával összefüggő tevékenységek az érintett vállalkozások kulcsfontosságú teljesítménymutatóinak nevezőjében – és, ha releváns, számlálójában – milyen arányban vannak jelen. Annak érdekében, hogy az (EU) 2020/852 rendelet 5. és 6. cikkében említett pénzügyi termékekbe befektetők számára a technikai vizsgálati kritériumok hatálya alá tartozó, a fosszilis eredetű gázokkal és a nukleáris energiával összefüggő tevékenységeknek való kitettségek jót áttekinthetők legyenek, a Bizottság a szóban forgó pénzügyi termékek teljes élettartama során biztosítandó nagyfokú átláthatóság érdekében módosítani fogja az érintett pénzügyi termékekre vonatkozó közzétételi követelményeket, illetőleg javaslatot terjeszt elő e követelmények módosítására. Annak érdekében, hogy a végső befektetők ezeket az információkat jól azonosítani tudják, a Bizottság megfontolja a forgalmazók által nyújtott pénzügyi és biztosítási tanácsadással kapcsolatos követelmények módosítását is.
- (16) A befektetők bizalmának növelése érdekében a fosszilis eredetű gázokkal összefüggő tevékenységekre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumoknak való megfelelést ellenőriznie kell egy független harmadik személynek. Ahhoz, hogy részrehajlástól mentesen és kellő alapossággal végezhesse az ellenőrzést, a független harmadik személynek rendelkeznie kell az ellenőrzés elvégzéséhez szükséges erőforrásokkal és ismeretekkel, a tulajdonossal vagy a finanszírozóval való összeférhetetlenség elkerülése érdekében függetlennek kell lennie, továbbá nem vehet részt a fosszilis eredetű gázokkal összefüggő kérdéses tevékenység előkészítésében és végrehajtásában. Az ellenőrzési mechanizmus mellett a pénzügyi és a nem pénzügyi vállalkozások a fenntartható finanszírozás területét szabályozó más uniós jogi aktusokban előírt, a technikai vizsgálati kritériumokra is kiterjedő különös ellenőrzési követelmények hatálya alá is tartozhatnak. Az (EU) 2020/852 rendelet 26. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében a Bizottságnak felül kell vizsgálnia a rendeletben

¹⁸ A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról (HL L 199., 2011.8.2., 48. o.).

meghatározott kritériumoknak való megfelelés ellenőrzési mechanizmusainak létrehozásához szükséges rendelkezéseket.

- (17) A fosszilis eredetű gázok ágazatát és az atomenergia-ágazatot gyors műszaki fejlődés jellemzi. Ezért az ezekben az ágazatokban folytatott energiatermelésre vonatkozó technikai vizsgálati kritériumokat az (EU) 2020/852 rendelet 19. cikkének (5) bekezdésével összhangban rendszeresen felül kell vizsgálni. Emellett az (EU) 2020/852 rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelően a felülvizsgálatnak a technikai vizsgálati kritériumokban meghatározott határidők megfelelőségének vizsgálatára is ki kell terjednie.
- (18) Az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendeletet és az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletet¹⁹ ezért mindezeknek megfelelően módosítani kell. Az (EU) 2021/2139 és az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendelet módosításai nem beruházásokat tesznek kötelezővé, hanem arra irányulnak, hogy segítsék a pénzügyi piacokat és a befektetőket azon, a fosszilis eredetű gázokkal és a nukleáris energiával összefüggő tevékenységek szigorú feltételek alapján történő azonosításában, amelyek az Unió éghajlat-politikai céljaival és kötelezettségvállalásaival összhangban szükségesek ahhoz, hogy a tagállami energiarendszerekben végbemenjen a klímasemlegesség felé való elmozdulást biztosító átállás.
- (19) Az (EU) 2021/2139 és az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendelet e felhatalmazáson alapuló rendeletben foglalt módosításai szorosan kötődnek egymáshoz. Figyelemmel arra is, hogy az érintett rendelkezéseknek egyidejűleg kell hatályba lépniük ahhoz, hogy átfogó képet adjanak az érdekelték számára az alkalmazandó jogi keretről és megkönnyítsék az (EU) 2020/852 rendelet alkalmazását, az érintett rendelkezések közötti koherencia biztosítása érdekében az érintett rendelkezéseket egyetlen rendeletbe kell foglalni.
- (20) A pénzügyi és a nem pénzügyi vállalkozások számára kellő időt kell hagyni annak felmérésére, hogy a fosszilis eredetű gázokkal és az atomenergiával összefüggő gazdasági tevékenységük megfelel-e az e rendeletben meghatározott technikai vizsgálati kritériumoknak, valamint arra, hogy e felmérés alapján közvétegyék az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendeletben előírt információkat. Ezért e rendelet alkalmazásának kezdőnapját 2023. január 1-jében kell meghatározni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelet módosítása

Az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelet a következőképpen módosul:

1. A rendelet a következő 2a. cikkel egészül ki:

¹⁹ A Bizottság (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. július 6.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a 2013/34/EU irányelv 19a. vagy 29a. cikkének hatálya alá tartozó vállalkozások által a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozóan közvéteendő információk tartalmának és megjelenítésének meghatározása, valamint az e közvéteendő kötelezettségnek való megfelelés módszertanának meghatározása révén történő kiegészítéséről (HL L 443., 2021.12.10., 9. o.).

„2a. cikk
Felülvizsgálat

Az (EU) 2020/852 rendelet 19. cikkének (5) bekezdésében előírt felülvizsgálat lefolytatásakor a Bizottság felülvizsgálja az I. melléklet 4.27. szakaszában, 4.28. szakaszában, 4.29. szakaszának 1. b) pontjában, 4.30. szakaszának 1. b) pontjában és 4.31. szakaszának 1. b) pontjában meghatározott időpontokat, és értékeli azok módosításának szükségességét.

Az I. melléklet 4.27. és 4.28. szakaszának 2. pontjában meghatározott időpont felülvizsgálatakor figyelembe kell venni a balesetálló üzemanyagok kereskedelmi hasznosítását illetően az Unióban és világszerte tapasztalt műszaki fejlődést.”

2. Az I. melléklet e rendelet I. mellékletének megfelelően módosul.
3. A II. melléklet e rendelet II. mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendelet módosítása

Az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendelet a következőképpen módosul:

1. A 8. cikk a következő (6), (7) és (8) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A nem pénzügyi vállalkozások és a pénzügyi vállalkozások közzéteszik:

 - a) azt, hogy a kulcsfontosságú teljesítménymutatóik nevezőjében és számlálójában mekkora összeget és részarányt képviselnek az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelet I. és II. mellékletének 4.26., 4.27. és 4.28. szakaszában foglalt, taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységek;
 - b) azt, hogy a kulcsfontosságú teljesítménymutatóik nevezőjében mekkora összeget és részarányt képviselnek az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelet I. és II. mellékletének 4.26., 4.27. és 4.28. szakaszában foglalt, taxonómiához igazítható, de nem taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységek;
 - c) azt, hogy a kulcsfontosságú teljesítménymutatóik nevezőjében mekkora összeget és részarányt képviselnek a nukleáris energiával összefüggő, taxonómiához nem igazítható gazdasági tevékenységek.

(7) A nem pénzügyi vállalkozások és a pénzügyi vállalkozások közzéteszik:

 - a) azt, hogy a kulcsfontosságú teljesítménymutatóik nevezőjében és számlálójában mekkora összeget és részarányt képviselnek az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelet I. és II. mellékletének 4.29., 4.30. és 4.31. szakaszában foglalt, taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységek;
 - b) azt, hogy a kulcsfontosságú teljesítménymutatóik nevezőjében mekkora összeget és részarányt képviselnek az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelet I. és II. mellékletének 4.29., 4.30. és 4.31. szakaszában foglalt, taxonómiához igazítható, de nem taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységek;
 - c) azt, hogy a kulcsfontosságú teljesítménymutatóik nevezőjében mekkora összeget és részarányt képviselnek a fosszilis eredetű gázokkal összefüggő, taxonómiához nem igazítható gazdasági tevékenységek.

(8) A (6) és a (7) bekezdésben meghatározott információkat táblázatos formában, az e rendelet XII. mellékletében meghatározott táblák használatával kell megjeleníteni.”

2. A rendelet XII. mellékletként az e rendelet III. mellékletében meghatározott szöveggel egészül ki.

3. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Rendelkezéseit 2023. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én. 2022.3.9.

*a Bizottság részéről
az elnök nevében
Mairead McGUINNESS
a Bizottság tagja*